

Kirkkonummen kunnan lausunto Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksesta vuosille 2027–2029

Kunnanhallitus 31.08.2026

347/00.04.02/2026

Valmistelija	Liikennesuunnittelija Marko Suni Infrapalvelujohtaja Toni Keski-Lusa Kuntakehitysjohtaja Anna-Kaisa Kauppinen etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi , puh. 09 29671 (vaihde)
Päätösehdotus	Kunnanjohtaja Sailas Virpi Kunnanhallitus päättää antaa liitteenä olevan lausunnon HSL:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksesta 2027 – 2029.
Käsittely	<Aloita käsittelyn kuvaus tästä>
Päätös	
Päätöshistoria	
	Kuntakehityksen lautakunta 20.08.2026 § 80
Valmistelija	Liikennesuunnittelija Marko Suni Infrapalvelujohtaja Toni Keski-Lusa Kuntakehitysjohtaja Anna-Kaisa Kauppinen etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi , puh. 09 29671 (vaihde)
Päätösehdotus	Kuntakehitysjohtaja Kauppinen Anna-Kaisa Kuntakehityksen lautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle, että Kirkkonummen kunta antaa esityslistan liitteenä olevan lausunnon HSL:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksesta 2027 - 2029
Käsittely	Käsittelyn aikana Matti Kaurila teki seuraavat muutosehdotukset: ” Sivu 5, toinen kappale viimeinen lause muutetaan muotoon ” Palvelutason parantuessa Kirkkonummen kunnan subventioaste ei saa nousta yli 50 %.”” Thomas Vasenius, Heidi Castrén, Anneli Granström ja Jessica Dannbäck kannattivat ehdotusta. Kuntakehityksen lautakunta hyväksyi muutosehdotuksen yksimielisesti. ” Sivu 5 kolmas kappale muutetaan muotoon ”Kirkkonummi haluaa tässä yhteydessä muistuttaa, että muutostilanteissa talousennusteet tulee laatia realistisiksi, ja mikäli tapahtuu muutoksia ennusteisiin nähden, tulee tästä välittömästi informoida ennakolta kyseistä kuntaa, jota asia koskee.””

Thomas Vasenius, Heidi Castrén, Jessica Dannbäck ja Anneli Granström kannattivat ehdotusta.

Kuntakehityksen lautakunta hyväksyi muutosehdotuksen yksimielisesti.

Käsittelyn aikana Matti Kaurila teki seuraavan lisäysehdotuksen:

"Lautakunta päättää, että lausuntoon lisätään sopivaan paikkaan seuraava kappale " Kirkkonummi esittää, että talousarvio vuonna HSL laatii yleissuunnitelmatasoinen Pohjois-Kirkkonummea koskevan joukkoliikennesuunnitelman tilanteeseen, jossa Länsirata on toteutettu ensivaiheessa Histaan ja toisessa vaiheessa Vihtiin sekä kaupunkiradan liikenne on käynnistynyt Kauklahdesta Helsinkiin."

Jukka Lahti, Heidi Castrén, Pinja Pekkarniemi, Tuovi Ronkainen, Thomas Vasenius, Anneli Granström, Jessica Dannbäck ja Mervi Somervuori kannattivat lisäystä.

Kuntakehityksen lautakunta hyväksyi muutosehdotuksen yksimielisesti.

Käsittelyn aikana Pinja Pekkarniemi teki seuraavan muutosehdotuksen:

"Lausuntoa muutetaan: Kunta kannattaa maltillisempaa lipunhintojenkorotusta n. 3,1%. Perustelut: Lippujen hintataso on suoraan joukkoliikenteen saavutettavuuteen vaikuttava tekijä. Korkeammat hinnat eivät yleisesti kata liputta matkustavien osuutta vaan päinvastoin lisäävät ns. pummilla kulkemista. Jatkuvat korotukset myös syövät matkustajamääriä. Toistuvat junakatkokset kiristävät jo nyt matkustajia, ja pahimmillaan vähentävät pysyvästi joukkoliikenteen valitsemista kulkumuodoksi. Joukkoliikenteen hintojen on oltava sellaisia, että sekä matkustaminen että lipun ostaminen ovat kannattava vaihtoehto autoliikenteelle. Kunnan tulee osaltaan tukea joukkoliikenteen käyttöä, eikä HSL taloutta tule tasapainottaa käyttäjillä. Joukkoliikenne on kuntakehitystä, ja kiinteä osa kunnan infraa. Joukkoliikenne mahdollistaa huomattavasti isomman väestönkasvun kuin pelkkä autoliikenne."

Tuovi Ronkainen, Jukka Lahti ja Mervi Somervuori kannattivat ehdotusta.

Puheenjohtaja totesi, että ehdotusta ei kannateta yksimielisesti, joten asiasta tulee äänestää.

Puheenjohtaja käynnisti äänestyksen. Ne, jotka kannattavat pohjaehdotusta äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Pekkarniemen muutosehdotusta äänestävät EI.

Puheenjohtaja päätti äänestyksen. Äänet jakautuivat seuraavasti:

5 JAA-ääntä (Dannbäck, Granström, Vasenius, Castrén, Kaurila)
4 EI- ääntä (Lahti, Somervuori, Ronkainen, Pekkarniemi), jolloin pohjaehdotus voitti.

Käsittelyn aikana Jukka Lahti teki seuraavan muutosehdotuksen:

"Muutetaan ensimmäinen kappale kohdassa, jossa pyydetään mielipidettä tarkastusmaksun korottamiseen. "Kirkkonummi ei kannata tarkastusmaksun korottamista 130 euroon. On vaikea nähdä muutoksen vaikuttavan liputta matkustamiseen verrattuna aikaisempaan maksuun.

Tarkastusmaksun tulisi rankaisuluonteensa vuoksi aina perustua teon moitittavuuteen, ei rankaisijan kassavajeeseen. Tämä rangaistus kohdistuu usein ja toistuvasti vähävaraisiin henkilöihin”

Tuovi Ronkainen, Pinja Pekkarniemi, Mervi Somervuori, Heidi Castrén ja Thomas Vasenius kannattivat ehdotusta.

Puheenjohtaja totesi, että ehdotusta ei kannateta yksimielisesti, joten asiasta tulee äänestää.

Puheenjohtaja käynnisti äänestyksen. Ne, jotka kannattavat pohjaehdotusta, äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Lahden muutosehdotusta, äänestävät EI.

Puheenjohtaja päätti äänestyksen. Äänet jakautuivat seuraavasti:

3 JAA-ääntä (Dannbäck, Granström, Kaurila)

6 EI- ääntä (Ronkainen, Lahti, Castrén, Pekkarniemi, Somervuori, Vasenius), jolloin Lahden muutosehdotus voitti.

Päätös

Kuntakehityksen lautakunta päätti esittää kunnanhallitukselle, että Kirkkonummen kunta antaa liitteenä olevan lausunnon HSL:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksesta 2027 - 2029

sekä tehdä lausuntoon seuraavat muutokset:

1. Sivun 5, toinen kappale viimeinen lause muutetaan muotoon ”

Palvelutason parantuessa Kirkkonummen kunnan subventioaste ei saa nousta yli 50 %.”

2. Sivun 5 kolmas kappale muutetaan muotoon ”Kirkkonummi haluaa tässä yhteydessä muistuttaa, että muutostilanteissa talousennusteet tulee laatia realistisiksi, ja mikäli tapahtuu muutoksia ennusteisiin nähden, tulee tästä välittömästi informoida ennakolta kyseistä kuntaa, jota asia koskee.”

3. Lausuntoon lisätään sopivaan paikkaan seuraava kappale ”

Kirkkonummi esittää, että talousarvio vuonna HSL laatii yleissuunnitelmatasoinen Pohjois-Kirkkonummea koskevan joukkoliikennesuunnitelman tilanteeseen, jossa Länsirata on toteutettu ensivaiheessa Histaan ja toisessa vaiheessa Vihtiin sekä kaupunkiradan liikenne on käynnistynyt Kauklahdesta Helsinkiin.”

4. Ensimmäinen kappale kohdassa, jossa pyydetään mielipidettä tarkastusmaksun korottamiseen: ”Kirkkonummi ei kannata tarkastusmaksun korottamista 130 euroon. On vaikea nähdä muutoksen vaikuttavan liputta matkustamiseen verrattuna aikaisempaan maksuun. Tarkastusmaksun tulisi rankaisuluonteensa vuoksi aina perustua teon moitittavuuteen, ei rankaisijan kassavajeeseen. Tämä rangaistus kohdistuu usein ja toistuvasti vähävaraisiin henkilöihin”

Selostus

Helsingin seudun liikenne – kuntayhtymä (HSL) laatii vuosittain toiminta- ja taloussuunnitelman kolmelle seuraavalle vuodelle. HSL pyytää jäsenkunnilta lausuntoa vuosien 2027–2029 alustavasta toiminta- ja

taloussuunnitelmasta (TTS) ja seuraavista kokonaisuuksista viimeistään 10.9.2026:

- HSL:n toimintasuunnitelma,
- liikenteen palvelutaso ja palvelutason muutokset,
- kuntaosuuksien taso ja
- kuntakohtaisen ylijäämän käyttö tai alijäämän takaisin maksaminen suunnitelmakaudella 2027–2029.

Lisäksi HSL pyytää jäsenkuntia esittämään näkemyksensä seuraaviin kysymyksiin:

- Kannatatteko lipun hintojen matalampaa ja enemmän riskiä sisältävää keski-määräistä korotustasoa (inflaatio + 1,7 %-yks. = noin 3,1 % + kasvutoimet) vai riskittömämpää korotustasoa (inflaatio + 4,6 %-yks. = noin 6 %)
- Kannatatteko tarkastusmaksun korotusta 130 euroon?
- Miten suuren kustannuslisäyksen olette valmiit hyväksymään kiristetyin päästötavoitteen saavuttamiseksi?
- Millä toimenpiteillä näkemyksenne mukaan HSL:n maksuvalmius turvataan: jäsenkuntien lisärahoituksella, ulkoisella lainanotolla tai muilla ratkaisuilla?

Toiminta- ja taloussuunnitelma

Toimintatulot

Toimintatulot vuonna 2027 ovat yhteensä 1060,6 milj. euroa. Kasvua 2026 ennusteeseen verrattuna on 67,4 milj. euroa (6,8 %). Toimintatuloiksi arvioidaan 1077,3 milj. euroa 2028 ja 1128,4 milj. euroa 2029.

Lipputulot

Vuoden 2027 lipputulotavoite on yhteensä 418,5 milj. euroa. Tämä on 7,5 milj. euroa (1,8 %) kuluvan vuoden 2026 ennustetta suurempi. Lipputulotavoite on laskettu 3,1 prosentin keskimääräiseen hintojen korotukseen perustuen (inflaatio + 1,7 %-yks.). Vuonna 2028 lipputulotavoite on 447,5 milj. euroa ja vuonna 2029 476,0 milj. euroa.

Kuntaosuudet ja kertyneet ylijäämät

HSL laskuttaa kuntaosuuksia jäsenkunnilta vuonna 2027 yhteensä 614,0 milj. euroa. Keskimääräinen subventioaste on 59,3 % ja ilman infrakustannuksia 45,9 %. Laskutettavat kuntaosuudet vuonna 2028 ovat yhteensä 599,7 milj. euroa ja vuonna 2029 621,1 milj. euroa.

Vuonna 2026 kunnille hyvitetään kertyneitä ylijäämiä noin 14 milj. euroa (OVK 1/2026 ennuste). Näin ollen ylijäämäkertymiä 31.12.2026 olisi käytettävissä TTS-kaudella noin 7,9 milj. euroa.

Muut tulot vuonna 2027

Muita kuin lippu- ja kuntaosuustuloja arvioidaan kertyvän 2027 yhteensä 26,8 milj. euroa. Valtiolta arvioidaan saatavan suurten kaupunkien joukkoliikennetukea 4,8 milj. euroa. Tarkastusmaksutuotoiksi arvioidaan 9-10 milj. euroa. Muita tuottoja syntyy mm. vuokra- mainostuloista.

Toimintamenot

Toimintamenot vuonna 2027 ovat yhteensä 1044,7 milj. euroa. Kasvua vuoden 2026 ennusteesta on 52,3 milj. euroa (5,3 %). Toimintamenoiksi arvioidaan 1060,8 milj. euroa vuonna 2028 ja 1111,8 milj. euroa 2029.

Palveluiden ostot

Palveluiden ostomenot ovat yhteensä 1001,2 milj. euroa vuonna 2027, 95,8 % HSL:n kaikista toimintamenoista. Vuonna 2028 ne ovat 1015,6 milj. euroa ja 1065,4 milj. euroa vuonna 2029.

HSL maksaa liikennöitsijöille joukkoliikenteen operoinnista vuonna 2027 yhteensä 692,8 milj. euroa, joka on 66,3 % toimintamenoista. Operointikustannukset ovat 689,0 milj. euroa 2028 ja 711,0 milj. euroa 2029.

Joukkoliikenteen infrakorvaukset

Kunnille joukkoliikenteen infrasta maksettava käyttökorvaus vuonna 2027 on 255,5 milj. euroa ja seuraavina vuosina 275-302 milj. euroa.

Henkilöstömenot ja muut kustannukset

Vuonna 2027 henkilöstömenot ovat 33 milj. euroa. Muihin ostopalveluihin (pl. liikennöinti- ja infra) kuluu 50,3 milj. euroa, josta yli puolet ICT, lippu- ja infojärjestelmiin. Muita toimintamenoja syntyy myös erinäisistä kulueristä.

Rahoitustilanne ja tilikauden tulos

Vuonna 2020 nostettua talousarviolainaa (50 milj. €) on jäljellä vuoden 2026 lopussa 18,4 milj. euroa. Viimeinen lainaerä lyhennetään 2030. TTS-suunnitelma on laadittu siten, että jäsenkuntien kuntaosuuksilla katetaan kustannukset, joita ei lipputuloilla ja muilla tuloilla voida kattaa.

Vuonna 2027 kassan riittävyyden arvioidaan laskevan 12 päivään (tilinpäätös 2025: 22 päivää), mikä sisältää maksuvalmiusriskin.

Talousarvion 2027 vuosikate rahoituserien jälkeen on 16,4 milj. euroa ylijäämäinen eikä se riitä kattamaan suunnitelman mukaisia poistoja, jotka ovat arvion mukaan 19,0 milj. euroa vuonna 2027.

Tilikauden 2027 alijäämäksi arvioidaan -2,6 milj. euroa, ja se katetaan edellisinä vuosina kertyneistä ylijäämästä. Kertyneet ylijäämät ovat vähentyneet huomattavasti ja vuoden 2026 päättyessä kertyneitä ylijäämiä ennustetaan olevan käytettävissä 7,9 milj. euroa. Ylijäämien väheneminen kasvattaa merkittävästi laskutettavia kuntaosuuksia vuodesta 2027 alkaen.

Investoinnit ja poistot

HSL:n investointimenot ovat 24,0 milj. euroa vuonna 2027 ja vuosina 2028-2029 noin 20-22 milj. euroa. Poistot ovat vuonna 2027 19 milj. euroa ja vuosina 2028-2029 19,7 milj. euroa vuodessa.

Kirkkonummen kuntaosuudet

Kirkkonummen kuntaosuudet ilman edellisvuosien yli-/alijäämää ovat HSL:n TTS:n mukaan (vertailutietona TP2025 ja TA2026):

2025 TP	7,134 milj. € (45,2 %)
2026 TA (HSL TTS 25.11.2025)	8,364 milj. € (49,1 %)
2026 muutettu TA (HSL 26.5.2026)	7,4 milj. €
2027 TAE	7,4 milj. € (44,7 %)
2028 TS	7,5 milj. € (43,8 %)
2029 TS	7,3 milj. € (41,6 %)

Kirkkonummella oli 31.12.2025 kuntakohtaista ylijäämää 2,797 milj. euroa. Käyttöennusteen (OVK 1/2026) mukaan vuonna 2026 ylijäämää käytetään 0,463 milj. euroa, jolloin tämän vuoden lopussa sitä olisi käytettävissä yhteensä 2,335 milj. euroa. HSL esittää, että tätä ylijäämää käytettäisiin kolmena seuraavana vuonna 778 266 euroa vuosittain.

Kirkkonummen kuntaosuudet vuosille 2027-2029 huomioituna ylijäämä TTS:n mukaan (vertailutietona TA2026):

2026 TA (HSL TTS 25.11.2025)	8,0 milj. €
2026 muutettu TA (HSL 26.5.2026)	7,0 milj. €
2026 ennuste (HSL ovk 1/2026)	7,5 milj. €
2027 TAE	6,7 milj. €
2028 TS	6,7 milj. €
2029 TS	6,5 milj. €

Liite:

- Kirkkonummen kunnan lausunto HSL TTS-ehdotus 2027-2029

Oheismateriaali:

- Lausuntopyyntö HSL:n toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksesta 2027-2029
- Ote pöytäkirjasta, HSL hallitus 26.5.2026 § 63
- HSL:n alustava toiminta- ja taloussuunnitelma 2027-2029

Päätöshistoria